

Še o breskvah

V zadnji (3.) številki »Gospodarja« smo opozarjali sadjarje, zlasti one po vinorodnih krajih, na zasajanje breskev. Kakor je čuti od strani drevesničarjev, bo to pomlad posajenega precej tega drevja. En sam drevesničar je razpečal do 5000 cepljenih breskev.

Breskev se pa v marsikaterem oziru razlikuje od drugih sadnih plemen. Svoje posebne muhe in zahteve ima posebno glede zemlje in lege, pa tudi glede saditve in poznejše nege. Ker marsikdo o teh posebnostih breskovega plemena ni še dovolj poučen in nima zadostnih izkušenj, naj na kratko opozorimo na sledeče važne okolnosti:

1. Breskev uspeva in dobro rodi le v obdelani zemlji. Kdor misli saditi breskve na travnatem zemljišču, kakor jablane in hruške, ne bo imel niti veselja niti užitka od takega nasada. To so vedeli že naši pradedje. Zato so pa gojili breskve v vinogradih. Tu in tam vidimo v kakih brežinah res stare breskove pokveke, ki životarijo v travnati ruši. Toda to niso žlahtne breskve, ampak breskovi divjaki. Žlahtna, cepljena breskev pa zahteva dobro obdelano zemljo kakor vinska trta žlahtnih sort. Zato smo mnenja, da bo tudi sedaj vsaj za prvi začetek najbolje, da se vrnemo k starim navadam ter sadimo breskve po vinogradih, zlasti po tistih, ki jih mislimo sčasoma opustiti. Tu bodo tudi žlahtne breskve gotovo uspevale, ker bodo deležne vseh tistih dobrot, ki jih uživa vinska trta. Seveda so možni tudi čisti breskovi nasadi, ki jih je pa treba gnojiti in obdelovati kakor vinograd.

2. Za breskov nasad je treba zemljo pripraviti. Kdor bo sadil v vino-

grad, med vrste trt, naj izkoplje kolikor mogoče široke jame. Za čist nasad moramo pa zemljo zrigolati vsaj 50 cm na globoko in jo obenem pognojiti. Zlasti je potrebna v zemlji poleg apna zaloga fosforne kisline (Thomasova žindra) in kalija. Dušik damo v dobro predelanem hlevskem gnoju. Taka priprava zemlje bi se morala izvršiti praviloma že v jeseni. Za sajenje bi morali imeti kompostno zemljo ali vsaj dobro pregnjeno vrtno prst. Zelo koristno je, ako moremo primesti zemlji, v katero bomo sadili, presejane stare zidine ali drobnega cestnega prahu. Kdor je zemljo pripravil že v jeseni in ji dodal nekoliko Thomasove žindre in kalijeve soli, bo imel sedaj lahko in uspešno delo.

3. Sadimo breskve kolikor mogoče zarana spomladi, nikdar pa ne jeseni! Marec je za to najugodnejši čas. Pri sajenju breskev je upoštevati pred vsem vsa tista pravila, ki veljajo tudi za vse drugo sadno drevje. Poleg tega je pa pomniti še to, da moramo vrh breskve, kojo sadimo, prav na kratko obrezati. Ko bi sadili neobrezane breskve, bi ali sploh nič ali pa zelo slabotno odgnale. Če jih pa pravilno obrežemo, bodo krepko pogonale in se že prvo leto lepo razvile. Vse slabotne stranske vejice odrežimo pri debelcu. Pustimo samo 4 do 5 krepkih poganjkov, ki jih pa tudi skrajšamo do polovice ali pa še bolj. Prav tako skrajšamo srednjo voditeljico. Obrežimo vedno le z ostrim nožem, nikdar ne s škarjami. Rane na breskvah se ne zacelijo tako rade kakor na drevju pečkastega plemena. Visokodebelne breskve naj bi imele izpočetka tudi kol, zlasti če rasto na vetrovnem kraju. Pritličnim pa ni treba nikake opore. Zelo koristno je, ako zemljo okrog na novo posajene breskve pokrijemo z drobnim gnojem ali

vsaj s smrekovimi vejami, da se ne more tako lahko izsušiti.

4. Glede nege na novo posajenih breskev* je pomniti posebno tole: Med letom skrbimo, da ostane kolo-bar v premeru 1 do 1 in pol metra okrog dreves vedno čist, t. j. brez plevela. Ako se pojavijo na listju uši, jih je treba na običajni način (s tobačnim izvlečkom in mazavim milom) takoj izpočetka zatreti. Ko bi se pokazala kodra na listih, nemudoma potrgajmo vse skodrano listje in ga sežgimo.

V dobri in za breskve prikladni zemlji poženejo drevesa že prvo leto prav bohotno. Za nadaljnji razvoj je zelo potrebno, da jih večkrat, zlasti julija in avgusta pregledamo in **izrežemo** vse pregoste poganjke in pa take, ki rasto na neprikladnih mestih. Obrezovanje breskev v poletni dobi med rastjo je mnogo bolj zdravo nego zimsko obrezovanje. Končno moramo opozoriti tudi še na to, da pod nobenim pogojem **nikdar ne zalivajmo breskev z gnojnico**. S preobilnimi dušičastimi gnojili pospešujemo vse bolezni na breskvah, zlasti smoliko in pa gnilobo pri plodovih. H.

* Kdor se hoče natančneje poučiti o zasaianju in negi breskev, naj si kupi brošurico »Breskev in marelica«, ki jo dobi za 10 Din v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Pomladansko gnojenje

Spomladni čas je tu. Treba je pripraviti zemljo za setev jarine, okopavin in drugih kultur. Kmet začne misliti, katere vrste gnojil bo rabil, da mu bo setev dobro uspevala, obenem pa tudi, katera izmed gnojil so mu najcenejša na razpolago. To je izredno važno vprašanje, ki ga treba posebno v današnjih težkih časih pravilno rešiti, če se posestnik hoče izkoptati iz krize. Vsak poljedelec prav dobro ve, da brez gnoja ni pridelka. Ne ve pa vsak, da čim manjši je pridelok, tem več stane kmeta. Zato nikar ne prenehati z gnojenjem, da ne

bo že itak težki položaj kmetijskega gospodarstva še težji.

Oglejmo si sedaj gnojila, ki so spomladi poljedelcu na izbiro. Najprej mu je skrbeti za domača gnojila: hlevski gnoj, gnojnica, kompost. Tisti kmet, ki ne skrbi dovolj za ta gnojila, pač pa kupuje umetna, zapravlja denar. Hlevski gnoj je najboljši domači gnoj, ker vsebuje vse rastlinske redilne snovi, razen tega pa še hrano za zemeljske bakterije. Zato se ne da popolnoma nadomestiti z nobenim umetnim gnojilom. Z njimi pa se da izpopolniti, ker sam ne vsebuje vseh redilnih snovi v zadostni množini. Da ga ohranimo v dobri kakovosti, ga je vsak dan spraviti iz hleva na gnojišče, tam stlačiti in držati ga vlažnega s polivanjem z gnojnico. Tako pravilno spravljen hlevski gnoj dobro dozori, postane črn in mazav, vležan, ker se v njem pripravijo vodotopne redilne snovi za rastline. Spomladi trosimo in podorjemo samo dobro uležan hlevski gnoj, da hitreje učinkuje na rast rastlin.

Nič manj važna je gnojica, ki vsebuje obilo dušika in kalija. Zbiramo jo in hranimo v gnojničnih jamah, iz katerih jo spomladi razvažamo po travnikih. Tu nam najbolšje in najhitreje učinkuje, ker ima redilne snovi že v vodi raztopljene in jih zato rastlinske korenine takoj vsrkajo. Veliko se je že storilo za zbiranje gnojnice in ni dobiti boljšega napredka željne ga kmeta, ki bi ne imel gnojnične jame. Zal pa, da je še toliko nezavednih in starokopitnih posestnikov, ki se še danes ne morejo odločiti za nje in tako gre še mnogo, mnogo dragocene gnojnice v potoke, jarke in sploh v izgubo. Koliko več krme bi dalo to gnojilo na travnikih in koliko boljše in več hrane bi naša mršava živina bila deležna, če bi se z njim racionalno ravnilo.

Toda samo domača gnojila ne zadostujejo, če hočemo doseči najvišje pridelke in dobičkanosnost našega dela. Hlevski gnoj in gnojnica imata v splošnem dovolj dušika in kalija,

manjkata jima pa fosforna kislina in apno. Da te redilne snovi nadomestimo, jemljemo fosforna umetna gnojila, kakor so superfosfat, Tomasova žlindra in kostne moke. Fosforna umetna gnojila tvorijo pri žitih in sočivju obilo klenega, debelega zrnja, močnejšo slamo, da žito ne poleže, vplivajo na hitrejšo zoritev, pri travi in deteljah pospešujejo rast in pri drugih kulturah zboljšajo kakovost plodov.

Se je čas gnojiti travnike in deteljišča s Tomasovo žlindro (300 kg na 1 ha), katero gnojilo se je izkazalo pri nas kot najbolj učinkovito. Oves in jari ječmen pa dobi superfosfat (300 kg na ha), ker se hitreje topi, kmalu učinkuje in se izrabí do žetve. Da je učinek navedenih gnojil popolnejši, dodamo tem rastlinam še polovico gorenje množine kalijeve soli, ki pomaga pri boljšem uspevanju kultur.

Kali je tudi izredno važna redilna snov, ki vpliva posebno na tvorbo škroba in sladkorja, zato je potreben posebno okopavinam. Kalijeva sol, ki vsebuje 40 odstotkov kalija, je najboljše tozadevno gnojilo, zato ga tudi radi trosimo k krompirju, pesi, koruzi, korenju, repi, trtam in sadnemu drevju. Posebno bolj rahle zemlje potrebujejo to gnojilo, ker imajo same premalo takih rudnin. Kalijeve soli trosimo okrog 200—250 kg na hektar, če gnojimo navedene okopanine. Za travnike, deteljišča, žita pa zadostuje 100 do 150 kg.

Dušik je tista rastlinska hrana, ki pospešuje rast in zato je posebno potrebna mladim rastlinam. Brez dušika bi vsaka rastlina zakrnela, zato ga mora dobiti kot prvo hrano. Kar je mleko pri teletu, to je dušik pri mladi rastlini. Zato tudi vidimo sijajen učinek gnojenja travnikov ali žita spomladi z gnojnico, ki vsebuje raztopljeno dušičnato hrano. Ravno tako učinkuje tudi čilski soliter, ki ima dušičnato hrano v lahko topljivi obliki.

Imamo sicer tudi druga gnojila, ki vsebujejo dušik kakor n. pr. apneni dušik, žvepleno kisli amonijak, rožena moka, ki pa vsa učinkujejo le bolj polagoma in le tedaj, če so podorana ali podkopana. Za spomladno gnojenje pa niso tako primerna, ker tedaj rabijo rastline takoj lahko dozvetne hrane, ki jim služi za rast. gnojnica in pa čilski soliter, ki se v vodi kaj hitro topi. Zato se po tem Tako hrano jim nudi samo dobra umetnem gnojlu tudi šibkejše rastli ne hitro opomorejo in dosežejo, celo prekosijo zdrave in krepke rastline.

Preveč pa tega gnojila ne smemo trositi, ker bi n. pr. žita po njem prebujno rasla. Zadostuje 100 do 150 kilogramov na hektar. Koruza, krompir, pesa prenesejo nekaj več, do 250 kg. Vsekakor je najboljšje, če gnojimo tistim rastlinam, ki jim ne moremo dati hlevskega gnoja, z vsemi tremi vrstami gnojil, ker se nam bo tedaj gnojenje še najbolj izplačalo.

Marsikdo bo danes vprašal, je-li se mu izplača gnojenje z umetnimi gnojili pri tako nizkih cenah za pridelke. K temu je premisliti: Pridelovanje rastlin je tem dražje, čim manjši so pridelki, kajti na istem prostoru imamo skoro ravno toliko dela in stroškov, če malo pridelamo ali veliko. Zato mora vsak poljedelec skušati, da pridelá čim več, ker so mu tedaj pridelki pocenijo. — Pripomniti je tudi, da smo glede nizkih cen pridelkov dosegli dandanes najvišjo stopnjo. Vse kaže, da se bo obrnilo na boljše in da pojdejo cene polagoma kvišku. Zato pri nas nikar ne zmanjšati pridelkov, ampak jih še zvišati.

Nekateri ljudje delajo na svetu čudeže, dočim mnogi ne znajo drugega, kakor te čudeže občudovati.

Pomagaj bližnjemu po svoji moči, toda varuj se, da sam ne padeš.

*

Česar nisi v svoji mladosti spravljaj, kako boš našel v svoji starosti?

Kaj pa je Kas?

(Ivan Dornik.)

Kas je mešano umetno gnojilo, ki je v ostalem delu naše države že zelo udomačemo, ter se je zadnje čase začelo širiti tudi pri nas. To gnojilo je mešanica superfosfata, kalijeve soli in amonsulfata ter vsebuje 8% fosforne kisline, 8% kalija in 2—4% dušika. Dandanes, ko smo na podlagi neštetihi tozadevnih poskusov že prepričani, da je pravilno edino polno gnojenje z vsemi hranilnimi snovmi, se udomačujejo vedno bolj mešana umetna gnojila. Izgovor, da pridejo posamezna umetna gnojila ceneje, tudi več ne drži, ker je cena Kas-u tako nizka, da nakup posameznih umetnih gnojil ne pride prav nič ceneje. Velika prednost mešanih gnojil pa je tudi v tem, da vsebujejo vse hranilne snovi že v primernem razmerju ter so posamezna gnojila med seboj tako temeljito in enakomerno pomešana, kakor bi jih bilo doma nemogoče pomešati. Velika prednost Kas-a pa je v tem, da se lahko trosi pred setvijo, pri setvi in tudi po setvi kot glavno gnojenje, ker ne spali niti mlade klice niti bilke, kakor se to često dogaja pri nekaterih drugih umetnih gnojilih.

Kas se izvrstno obnese na polju in travnikih, nenadkriljiv je pa zlasti pri okopavinah. To dokazujejo nesporno razni poskusi s tem gnojilom pri nas v lanskem letu. Tako je n. pr. g. E. Petriček v Liscah preizkusil Kas na krompirju ter dobil na s Kas-om po hektaru več kakor pa na negnojeni; gnojeni parceli 60 stotov krompirja po hektaru več kakor pa na negnojeni; razven tega pa je bil krompir iz Kas-om grojene parcele tudi mnogo bolj enakomeren, zdrav ter boljšega okusa. Preizkusil je to gnojilo tudi pri ovsu in dobil na s Kas-om gnojeni parceli 400 kg ovsa in 14 stotov slame po hektaru več kakor pa na negnojeni. G. O. Warsberg v Šmartnem o. P. pa je preizkusil Kas na travniku ter dobil na s Kas-om pognojeni parceli 70 stotov sena in ota-

ve po hektaru več kakor pa na negnojeni; razven tega pa je imel na pognojeni parceli tudi še izdatno tretjo košnjo, katero pa je porabil za zeleno krmo. Enako dobre uspehe s Kas-om so imeli tudi drugi kmetovalci, ki so preizkusili to gnojilo.

Kas-a trosimo na 1 ha 500 kg ali na 1 oral 300 kg, če nismo gnojili nič s hlevskim gnojem; ako pa gnojimo tudi s hlevskim gnojem, trosimo Kas-a polovico manj. Cena Kas-u je izredno nizka ter znaša le 130 Din za 100 kg. Kakor preje navedeni poskusi dokazujejo, se torej gnojenje s Kas-om izplača ter se nam za to gnojilo izplačani denar v obilnejših in kakovostno boljših pridelkih najmanj 5—10 krat povrne. O izredno viski rentabilnosti tega gnojila torej ne more biti nobenega dvoma.

Ker je zadnje čase povpraševanje po tem gnojilu tudi pri nas vedno večje, ga ima sedaj v zalogi tudi Kmetijska družba v svojih skladiščih ter ga prodaja po preje navedeni ceni. Brez dvoma bodo tudi pri nas kmetovalci pridno posegali po tem odličnem gnojilu ter bo Kas v kratkem tudi pri nas splešno razširjen in udomačen. Sicer se danes često čuje naziranje, da se umetna gnojila več ne izplačajo, toda, kakor nam gornji poskusi dokazujejo, se Kas tudi pri današnjih slabih cenah kmetijskih pridelkov še vedno bogato izplača.

R zored

licencovanja bikov za srez Kranj.

V ponedeljek 4. maja ob 8. zjutraj v Poljanah (na sejmišču) za občini Javorje in Poljane; ob 10. zjutraj v Hotavljah (na križpotju) za občini Trata in Oslica; ob 11. zjutraj v Trebiji (pri Kovaču) za občini Trata in Oslica; ob 1. popoldne na Fužinah (pred gostilno) za občino Oslica. — V torek 5. maja: ob 9. zjutraj v Škofji Loki (na sejmišču) za občine Stara Loka, Škofja Loka, Zmirec in Sora. — V sredo 6. maja: ob 8. zjutraj v Selcih (pred gostilno) »Frličiči« za občini Selca in Zelezniiki; ob pol 12. zjutraj v Področju za občino Sorica. — V četrtek 7. maja: ob 7. zjut-

raj v Prašah (pri Vrhuncu) za občino Mavčiče; ob 9. zjutraj pri Sv. Valburgi (pred Joškovo gostilno) za občini Smlednik in Voglje; ob 11. zjutraj v Cerkljah (na živinskem trgu) za občino Cerklje; ob 13. v Lužah (na Barletovem dvorišču) za občini Šenčur in Velesovo; ob 16. v Preddvoru (pred Križnarjevo gostilno) za občino Preddvor.

— V petek 8. maja: ob 8. zjutraj v Kranju (na živinskem trgu) za občine Hrastje, Kranj, Stražišče, Sv. Jošt, Predoslje in Naklo. — V soboto 9. maja: ob pol 10 v Trziču (na Pristavi pri Primožiču) za občine Kovor, Sv. Ana, Sv. Katarina, Križe in Trzič. — V Sredo 13. maja: ob 9. zjutraj v Zg. Kckri (Povšnar) za občino Preddvor; ob 10. zjutraj na Zg. Jezerskem (pred Kazino) za občino Jezersko.

Obisk teh licencovanj se priporoča vsem živinorejcem, ki se zanimajo za gorenjsko pingavsko pasmo, zlasti pa živinorejskim zadrugam, ker bo na licencovanih prilika za nakup dobrih bikov, a tudi za medsebojno spoznavanje in stike med bikorejci.

ždr. Hugon Turk:

Kužne bolezni

Katere živalske kužne bolezni moramo prijaviti ali naznaniti oblasti.

Zakon o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni iz l. 1928, objavljen za vso našo državo, navaja v čl. 2. imenoma vse one nalezljive živalske bolezni, katere se morajo naznaniti oblasti (dolžnost prijave), to so:

1. slinavka in parkljevka (kužna bolezen v gobcu in na parkljih);
2. vranični prisad (črtnica);
3. šuštavec (šumeči prisad);
4. gnilobna mrzlica (haemor. septikemija) pri divjačini in govedih;
5. steklina (steklost);
6. smrkavost;
7. ovčje osepnice;
8. garjavost kopitarjev, ovac in ljudi;
9. sramna kuga konj;

10. mehurčasti izpuščaj konj in govede;

11. svinjska kuga in gnilobna mrzlica (septikemija) svinj;

12. rdečica svinj;

13. pljučna kuga govedih;

14. goveja kuga;

15. perutninska kolera in kokošja kuga;

16. goveja tuberkuloza v onih oblikah, ki se označijo s posebnim pravilnikom (uredbi);

17. kužne bolezni pri čebelah, ribah, raki in domačih zajcih, ki se označijo (določijo) s posebnim pravilnikom.

Ce se pojavi ali prikaže katera izmed sedaj navedenih bolezni ali če se pojavijo znaki, zbujačiji po navodilih, ki jih izda minister za poljedelstvo in vode, sum take kužne bolezni, ali če pogine žival, ki je sumna take bolezni, mora se takoj naznaniti ali prijaviti pristojni oblasti, t. j. županu dotične občine ali njegovemu krajevemu poverjeniku (namestniku), slednji mora priobčiti (naznaniti) prijavo nemudoma svojemu županu.

Kdo pa je po zakonu dolžan naznaniti ali prijaviti izbruh ali utemeljen sum navedenih živalskih bolezni? Tozadevno govore člani 34., 35., 36. in 37. začelkom označenega našega zakona in pravijo, **pravilno dolžnost** imajo najprvo **lastniki** dotične živali, potem vsi oni, ki uporabljajo posestvo kot **lastnikovi namestniki**, dalje tudi **čuvarji živine** in vsakdo, ki mu je poverjeno (izročeno) **nadzorstvo** nad živino.

Vse te osebe so pa oproščene tega prijavljanja glede onih živali, ki jih zdravi živinozdravnik (dipl. veterinar), kateri prevzame z zdravljenjem živali tudi vse nadaljnje dolžnosti.

Vse osebe, ki imajo dolžnost prijave, morajo v smislu zakona poznati znake (pojave) gori navedenih živalskih kužnih bolezni, zato se prizadeti ne morejo izgovarjati, da kot neizučeni ljudje ne poznajo bolezni; tak izgovor jih ne izgovarja pred kazenskimi

posledicami, če so zamoččali ali prikrili kužne slučaje teh bolezni.

Radi tega in radi boljšega odvracanja in hitrejšega zatiranja živalskih kužnih bolezni morajo vsi, katere zadeva prijavilna dolžnost in v splošno korist tudi drugi, dobro poznati popis teh, za živinorejo in narodno gospodarstvo tako silno nevarnih nalezljivih živalskih bolezni.

Pleskanje oken, vrat in pohištva

Stara okna in vrata, ki so že izgubila barvo, kaj lahko sami na novo prepleskamo. Zato jih moramo prej pravočasno poribati z milom in peskom ter splakniti z vodo, da so čista. Posebno je gledati na to, da odstranimo vso staro barvo, ki se je odločila od lesa. To napravimo najlažje z ostro krtačo ali s steklenim ali peščenim papirjem št. 1. Tudi na mesta, kjer je kit, ki drži šipe, odpadel, naneseemo svežega in taka mesta lepo popravimo.

Najprvo pleskamo z oljnato barvo, in šele ko se je ta docela posušila, naneseemo nanjo še emajlno barvo. Za zunanjo stran oken je pa priporočljivo, da vzamemo poseben lak, ki je veliko bolj odporen proti vremenu. Med pleskanjem varujemo stene okrog oken in vrat, pa tudi šipe, tako da polagamo nanje kos lepenke. Prestavljanje lepenke precej zamuja, zato pri šipah lahko to opustimo in vlečemo tudi po steklu. Ko pa se je barva posušila, tedaj jo hitro in z lahkoto odstranimo s starim rezilom za britje. Če na ta način odstranjemo barvo, se zamudimo manj, kakor pa s prekladanjem lepenke. Stare britvice vedno dobro porabimo za vsakovrstno snaženje šip, zrcal in marmornatih plošč.

Pri pleskanju pohištva pa postopamo takole: Vse, kar mislimo pleskati, najprej skrbno poribamo. Furnirane ali lakirane ploskve pa s peščenim papirjem zdrgnemo, da se barva hrapave ploskve raje prime.

Slabo, staro prevleko odstranimo z lugom. Lug naneseemo s čopičem, pustimo na njej 10 minut, potem pa barvo odpraskamo. Nato les še umijemo z razredčenim špiritom in pustimo dodobra posušiti. Najprvo prevlečemo tako pripravljeno pohištvo z oljnato barvo. Ko je ta suha, obrubamo vse, kar ni gladkega, s peščenim papirjem in to, kar smo odstrgali, pometemo s čopičem za prah, posebno pa očistimo vse koticke. Šele potem barvamo z emajlno barvo.

Za pleskanje rabimo približno: za eno kuhinjsko pohištvo 1 in pol do 2 kg, za štiri okna 1 kg, za eno vrtno pohištvo 1 kg, za eno leseno utico 4 do 5 kg, za lesen plot, visok 1.25 m in dolg 20 m, pa 5 do 8 kg osnovne oljnate barve in ravno toliko emajlne.

S. H.

Denar.

g Uradni tečaji za marec. Finančni minister je za marec določil naslednje tečaje inozemskih valut, po katerih se izvedejo vsa državna plačila: 1 angleški funt 276 Din, 1 egiptovski funt 283 Din, 1 turška lira 249 dinarjev, 1 napoleonдор 218.60 Din, 1 turška papirnata lira ali 100 piastrov 26.80 Din, 1 ameriški dolar 56.10 Din, 1 kanadski dolar 56.30 dinarjev, 1 urugvajski pezos 36 Din, 1 holandski goldinar 22.80 Din, 1 švedska krona 15.20 Din, 1 danska krona 15.18 Din, 1 norveška krona 15.18 Din, 1 argentinski pezos 14.40 dinarjev, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 letonski lat 10.88 Din, 1 madjarski pengő 10.88 Din, 1 španska pezeta 5.88 Din, 1 avstrijski šiling 7.98 Din, 1 belgijski belg 7.92 Din, 1 braziljski milreis 5.25 Din, 1 poljski zlatnik 6.36 Din, 1 italijanska lira 2.97 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 finska marka 1.43 Din, 1 grška drahma 0.734 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din, 1 romunski leu 0.3375 Din.

g Nizko stanje obtoka bankovcev Vprošlem tednu je zabeležila Na

rodna banka dosedaj najnižje stanje obtoka bankovcev po vsej državi. Sedaj je bilo v obtoku komaj 4.727 milijonov Din. Ta padec je v zadnji dobi stalen in pomeni nazadovanje delavnosti v industriji, prometu, trgovini, obrti. Znak je tudi današnje gospodarske krize, ker gospodarstvo ne potrebuje denarja za delo, vsled tega naraščajoča brezposelnost radi skrcenja obratov v industriji in obrti. Denar, ki se jemlje iz prometa, je mrtev kapital, ki ne donša koristi.

Cene

g Ljubljanska blagovna borza.

Cene za pšenico in za druga žita so se v zadnji dobi nekoliko okrepile, posebno pa tedaj, ko se je uvedla znižana uvozna carina na žito in moko. Na ljubljanski blagovni borzi se je prodajalo žito v vagonških količinah na vsako slovensko postajo za 100 kg po naslednjih cenah: **Pšenica:** baška, potirka in srbobranska 80/81 kg težka po 210—212.5 Din, gornjebaška 79/80 kg po 205—207.5 Din, baranjska 79/80 kg po 190—192.5 Din, somborska okolica po 190 do 192.80 dinarjev. **Oves** baranjski po 195 do 197.5 Din. **Koruzna:** laška stara po 150 do 152.5 Din, baška nova umetno sušena 142.5—145 Din, času primerno suha po 140—142.5 Din. **Moka banaška »0«** po 340—345 Din.

g **Tržne cene v Ljubljani.** Po tržnem poročilu ljubljanskega tržnega urada so cene določene takole: **Govje** meso v mesnicah kg po 16 do 20 Din I. vrste in 14—18 Din II. vrste, 10—12 Din III. vrste. **Teletina** I. vrste 23 Din, II. vrste 18 Din. **Svinjina** I. vrste 20—23 Din, II. vrste 16—18 Din, slanina na debelo po 15 Din, mast 17—18 Din. — **Perutnina:** piščanec večji po 20 Din komad, kokoš 25—30 Din, petelin 25—30 dinarjev. — **Mleko** za liter 2.50—3 Din, **urovo maslo** 25—28 Din, čajno maslo 36—44 Din, kuhano maslo 36—40 dinarjev, **bohinjski sir** 24 Din, **sirčki** 7 do 8 Din, **jajca** 1—1.25 Din. — **Mlev-**

ski izdelki: 1 kg moke št. 0 kg 3.75 dinarjev, št. 2 — 3.50 Din, št. 4 — 3.25 dinarjev, št. 6 — 2.75 Din, **otrobi** 1.50 dinarjev, **kaša** in **ješprenj** 5—6 Din, **koruzna moka** 3—3.50 Din, **ajdova moka** 7 Din. — **Kurivo:** 50 kg premoža 30 Din, 1000 kg 460 Din. 1 kuhični meter mehkih drv 70 Din, trdih 140—150 Din. — **Sladko seno** 1 Din kg, **slama** 50—70 par.

g **Vinsko tržišče.** Iz Vojvodine poročajo, da je koncem februarja vinska kupčija zopet oživela. Vsled znižanja izvozne premije od 100 na 80 Din v decembru je nastopil zastoj v kupčiji, ki j ponehal šele sedaj. Cene, ki so zadnje tedne popuščale, so se sedaj dvignile. Češkoslovaški in avstrijski trgovci so se pojavili na trgu in so nakupili po več vagonov vina, toda le najslabšega, ki je v ceni poskočilo od 0.90—1.10 Din na 1.30 do 1.35 Din za liter. Večje povpraševanje pa je tudi od strani domačega konzuma, ki kupuje manjše količine boljših vrst vina po 1.70—2.25 dinarjev za liter, to je za 20—25 par dražje nego v početku februarja. — Na **Štajerskem** se kupčija z vinom ne more razviti. Glede na nizke cene bi bilo pričakovati živahnejši promet. Cene se gibljejo od 4.50 Din za liter navzgor. Dobro vino stane 5 do 6 Din, nekaj boljših in sortnih vin je bilo prodanih celo od 6 do 8 Din. Lahko kislina vina se dobe tudi po 3.50 do 4 Din liter, toda po takem redko kdo vprašuje. Zaloge leta 1929. so večinoma pošle, iz leta 1928. jih je pa še dovolj, kupcev pa za nje ni dobiti.

Živina

g **Ljubljanski živinski sejem.** Zadnji sejem v februarju je bil zelo slabo obiskan od prodajalcev, še slabše od kupcev. Krivo je bilo neugodno vreme in slabe ceste. Prignanih je bilo le 90 konj, 40 volov, 14 krav, 4 teleta in 69 prašičkov. Od teh je bilo prodanih 5 konj, 6 volov, 4 krave, 1 tele in 4 prašički. Pri tako pičem prometu so ostale cene neizpremenjene.

Za kg žive teže so plačevali: vole I. po 8.25 Din, II. po 7.50 Din, III. po 7 Din, krave debele 5—6 Din, krave klobasarice 3—4 Din, teleta 10—11 dinarjev, mesni prašiči 9—10 Din. Prašički za rejo po komadu 150 do 200 Din, konji 3000—5000 Din.

g Mariborski sejem. Na zadnji živalski sejem v Mariboru je bilo prignanih 6 konj, 14 bikov, 152 volov, 261 krav in 4 teleta, skupaj 437 glav, prodanih 216. Od teh je šlo v Avstrijo 4, v Italijo 71 glav. Cene so bile povprečne za 1 kg žive teže: za vole od 5.50—7.50 Din.

g Prašičji sejem v Mariboru. Na 28. februarja je bilo v Mariboru pripeljanih na prašičji sejem 159 prašičev, od katerih se je prodalo le 79 glav. Cene za komad: mladi prašički 7—9 tednov stari 135—200 Din, 3 do 4 mesece stari 250—350 Din, 5 do 7 mesecev stari 400—500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550—600 Din, leto stari 750—900 Din; kilogram žive teže 8—9 Din, mrtve teže 10—12 Din.

g Živalski sejem v Kranju. Na zadnji sejem so prignali 78 volov, 31 krav, 7 junic in 12 prašičev. Prodanih je bilo 34 volov, 6 krav, 2 junici in 6 prašičev. Cene za vole od 3800 do 6000 Din za glavo, krave 1500 do 2800 Din, junice 2000—2700 Din, prašiči 500—3000 Din. Obisk je bil slab, kupčija mrtva.

Razno

g Promet lesa na ljubljanski borzi. Lesna kupčija v poslednjih letih stlano nazaduje, kar se zelo pozna tudi iz prometa v lesu na ljubljanski borzi. Tako se je v letu 1928 prodalo tukaj 2475 vagonov raznovrstnega lesa, v letu 1929 pa več, in sicer 2797 vagonov, v letu 1930 pa je padla količina na 2001 vagon. Če upoštevamo v kako težki krizi se danes nahaja lesna trgovina, tedaj moramo priznati, da se je ljubljanska lesna borza tudi v takem položaju uveljavila. Zanimivo je pa ugotoviti, katere vrste lesa se tukaj največ kupčujejo,

ker iz tega si lahko napravimo sliko naše lesne trgovine. Največ je bilo letos prodanih drvi za kurjavo, s'edijo trami, potem deske, plohi in oglje. Tako je znašal promet vagonov:

vrsta	1928	1929	1930
drva . . .	567	1592	1009
trami . . .	281	233	240
deske . . .	588	226	195
plohi . . .	363	314	165
ogljje . . .	52	202	164
ostalo . . .	624	230	228
Skupno . . .	2475	2797	2001

Največji del primanjkljaja v prometu nasproti l. 1929 odpade na drva, kar je v zvezi z lansko mlo zimo, oziroma predlansko ostro. Promet s trami se od lani ni poslabšal, ker so trami specialni proizvod slovenske lesne industrije.

Se v večji meri je nazadovala skupna vrednost blaga: V letu 1928 je znašala 20.8 milijonov Din, v letu 1929 pa 15.9 milijonov, v letu 1930 pa komaj 12.2 milijona Din. Temu znatnemu padcu je glavni vzrok promet z drvni, ki je najcenejši lesni promet.

g Državni kmetijski fond. Z odlokom kmetijskega ministrstva se ima iz državnega kmetijskega fonda dati podpore raznim kmetijskim organizacijam v skupni višini 1.420.000 Din. Podpore dobijo nekatere centralne kmetijske in združne organizacije, perutninske, ribarske, oljarske zadruge, ustanove za prirejanje perutninskih in drugih razstav, vinarske, sadjarske, čebelarke in konjerejske zadruge in organizacije ter druge kmetijske ustanove. Med drugim dobijo: Kmetijska družba v Ljubljani 20.000 Din, Vinarska zadruga v Metliki 50 tisoč Din, Centrala jugoslovenskih društev za konje drkače v Ptuj 50.000 Din, Glavna zveza vinogradnikov kraljevine Jugoslavije 20.000 Din, Zveza jugoslovenskih čebelarških društev 120.000 Din, Glavni savez srbskih zemljoradniških zadrug 80.000 Din in Savez srbskih zemljoradniških zadrug v Sarajevu 300.000 dinarjev.